

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Soni Langovej v právnej veci navrhovateľa: **A. N. I.** štátny príslušník Ruskej federácie, čečenskej národnosti, *zastúpený advokátkou JUDr. K. D.*, proti odporcovi: **MV SR, MÚ**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. MU-222/PO-Ž/2006 zo dňa 28. marca 2007, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 33/2007-98 zo dňa 28. augusta 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 33/2007-98 zo dňa 28. augusta 2007 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č.k. 5 Saz 33/2007-98 zo dňa 28. augusta 2007 potvrdil rozhodnutie odporcu č. MU-222/PO-Ž/2006 zo dňa 28. marca 2007 a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd po preskúmaní správneho konania a rozhodnutia odporcu dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky a neposkytnutí mu doplnkovej ochrany je správne. Poukázal na vážne dôvody domnievať sa, že navrhovateľ sa dopustil vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu jeho azylu pred tým, než v ňom bol prijatý ako utečenec, a to na základe toho, že podľa Ruskej federácie je podozrivý z trestného činu banditizmu a vraždy v zmysle ustanovení § 209 a § 317 Trestného zákona Ruskej federácie

(skutková podstata trestných činov spočíva v tom, že dňa 25. júna 2001 asi o 15.00 hod. na križovatke ulíc A. – S. mesta G., ako člen ozbrojenej skupiny sa zúčastnil na usmrtení dvoch príslušníkov OMON UV MVV RF pre Čečenskú autonómnú republiku). V tej súvislosti upriamil pozornosť na čl. 1F písm. b) Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 a Protokolu z roku 1967. V konaní prihliadol na záruky poskytnuté Generálnou prokuratúrou Ruskej federácie o tom, že v prípade vydania navrhovateľa do Ruskej federácie nebude voči nemu uplatnený trest smrti, za dodržania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – t.j. nebude mučený, týraný alebo podrobený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Poukázal tiež na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Youb Saoudi proti Španielsku (č. 22871/06). Krajský súd uviedol, že právna zástupkyňa navrhovateľa nepožadovala pre navrhovateľa priznanie postavenia vojnovéj obete v zmysle medzinárodnoprávneho subjektu, ale žiadala pre navrhovateľa priznanie postavenia kombatanu, subjektu medzinárodného práva, na ktorý sa vzťahujú medzinárodné dohovory a nie postavenie trestnoprávneho subjektu podliehajúceho národnej jurisdikcii. Žiadala ďalej o poskytnutie ochrany navrhovateľovi v zmysle Dohovoru o zákonoch a obyčajoch vojny pozemnej s priloženým poriadkom vojny pozemnej z roku 1899, Dohovoru o zákonoch a obyčajoch pozemnej vojny z roku 1907, Ženevského dohovoru týkajúceho sa zaobchádzania s vojnovými zajatcami z roku 1927, Ženevského dohovoru o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami z roku 1949 a Dodatkového protokolu č. 1 z roku 1997. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že táto ochrana sa vzťahuje na osoby, ktoré sú donútené opustiť rodnú krajinu následkom medzinárodných, vnútroštátnych ozbrojených konfliktov a nepovažujú sa za utečencov v zmysle Konvencie z roku 1951 alebo Protokolu z roku 1967. Ide o ochranu vojnových obetí a nie o ochranu vojakov – ako subjektov medzinárodného práva.

Súd prvého stupňa doplnil dokazovanie prehľadom udalostí v Čečensku v roku 2001, o pôsobení ozbrojenej skupiny poľného veliteľa G. R. (C.), o charaktere bojových skupín dž., o špeciálnych policajných jednotkách OMON, o Š. M. a o Národnej garde v Čečensku.

Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky ani pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky ani pre udelenie doplnkovej ochrany, nakoľko na základe záruk poskytovaných Generálnou prokuratúrou Ruskej federácie nie sú v jeho prípade vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, nebude mu uložený trest smrti a bude mu zaručené právo na riadny a spravodlivý proces za činy, z ktorých je obvinený.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal navrhovateľ, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru krajský

súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Pripustil, že uvádzal rôzne a rozdielne skutočnosti ohľadom spôsobu dopravy na územie Slovenskej republiky, uvádzal dokonca aj iné meno, čo však vysvetlil obavami o svoj život. V konečnom dôsledku však vypovedal v celom rozsahu pravdivo. V správnom konaní ani v súdnom konaní nebolo spochybnené, že v kritickom období pôsobil ako vojak Čečenskej oslobodzovacej armády a dňa 25. júna 2001, kedy došlo k prestrelke a zabití príslušníka OMON-u, bol v postavení vojaka plniaceho príkazy. Nemôže byť preto stíhaný ako vrah, bandita a terorista. Tvrdil, že išlo o boj za práva národov na sebaurčenie; prípadné zabitie v boji nemožno považovať za vraždu a takéto konanie za banditizmus. Práve za takúto bojovú akciu začalo voči navrhovateľovi v Ruskej federácii trestné stíhanie za banditizmus a vraždu a tým je prenasledovaný za uplatňovanie svojich politických práv a slobôd, za zastávanie určitých politických názorov, pre ktoré sa nechce vrátiť do Ruskej federácie. Účasť v riadne organizovanej armáde bojujúcej za samostatnosť národa je sama osebe vyjadrením politického názoru a uplatňovaním politických práv a slobôd, nemôže ísť o terorizmus, banditizmus, vraždu, ibaže by sa preukázalo, že sa boj viedol voči civilistom alebo z iného dôvodu, než boli ozbrojené skupiny vytvorené.

V podaní právnej zástupkyne navrhovateľa zo dňa 7. januára 2008, doručeným odvolaciemu súdu dňa 14. januára 2008, uviedla, že krajský súd sa mýli v tvrdení, že o osobe s menom Š. M. sa v žiadnych dostupných zdrojoch nenachádzajú informácie. Š. M. žije v R. a je bývalým veliteľom Národnej gardy Čečenskej republiky. V prípade, že súd bude považovať za potrebné, navrhla predvolať ho ako svedka. Považuje za potrebné doplniť dokazovanie o rozhodnutie súdu vo Veľkej Británii vo veci A. Z.. V prípade A. Z. Ruská federácia požadovala jeho vydanie na základe trinástich obvinení klasifikovaných ako trestný čin navádzania osôb na vraždu, trojnásobnej vraždy, dvojnásobného ťažkého ublíženia na zdraví, protiprávneho uväznenia a šesťnásobný trestný čin zosnovania zločineckej skupiny za účelom spáchania trestného činu vraždy, spôsobenia zranenia a zadržiavania rukojemníkov. Súd vo Veľkej Británii Z. udelil azyl.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok krajského súdu. Uviedol, že na základe zrušujúceho rozsudku krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. júna 2006, sp. zn. 5 Saz 12/2006 zadovážil všetky dostupné materiály týkajúce sa extradičného konania navrhovateľa a vykonal s navrhovateľom opätovne pohovor. V ňom navrhovateľ uviedol svoju údajne pravú totožnosť a tiež, že už nemá záujem zúčastňovať sa bojov v Čečensku. U navrhovateľa existuje dôvodné podozrenie, že spáchal trestný čin vraždy a banditizmu podľa hlavy 2, § 209 a § 317 Trestného zákona Ruskej federácie, a to tak, že 25. júna 2001 asi o 15.00 hod. na križovatke ulíc A. – S. mesta G., ako člen ozbrojenej skupiny, sa zúčastnil na usmrtení dvoch príslušníkov OMON UV MVV RF pre Čečenskú autonómnu republiku. Pri „vojenských“ aktivitách sa

navrhovateľ dopustil spolu s ďalšími osobami lúpeže peňazí a šperkov, čo vyplýva zo žiadosti Ruskej federácie na jeho vydanie a nasvedčuje tomu, že nešlo o národnooslobodzovací boj, ale o trestný čin, ktorý musí byť potrestaný podľa platných vnútroštátnych zákonov Ruskej federácie. Jednotky, ku ktorým navrhovateľ patril, sú považované za nezákonné a nie je možné ich považovať za oficiálnu bojujúcu stranu, keďže podľa medzinárodného práva v pozemnej vojne tvoria ozbrojené sily vojnového štátu príslušníci armády, príslušníci milícií a príslušníci dobrovoľných zborov, ktorí spĺňajú nasledujúce podmienky: majú zodpovedného veliteľa, pôsobia vo vojenských útvaroch, a nie individuálne, majú stály znak a nosia verejne zbraň, čo však v prípade navrhovateľa absentovalo. V prípade navrhovateľa bolo preto potrebné aplikovať ustanovenie čl. 1F Dohovoru o právnom postavení utečencov; podľa tohto článku dohovoru je potrebné trestné činy, ktoré možno charakterizovať ako teroristické alebo spáchané ozbrojenými skupinami, považovať za nepolitické trestné činy. Odporca tiež poukázal na to, že štátny orgán musí chrániť záujmy a bezpečnosť občanov Slovenskej republiky. V otázke vyhostenia – vrátenia navrhovateľa do Ruskej federácie poukázal na stanovisko Generálnej prokuratúry Ruskej federácie, ktorá sa zaručila, že navrhovateľovi nebude uložený trest smrti, na ktorý v Ruskej federácii platí moratórium a bude mu zaručené právo na spravodlivý proces. V súvislosti s tým poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva č. 22871/06, podľa ktorého poskytnutie záruky neudelit' trest smrti je postačujúce.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. marca 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle a subsidiárne v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy

Slovenskej republiky). Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia odporcu (ďalej len zákon o azyle) určuje žiadateľovi povinnosť počas vstupného pohovoru poskytnúť pravdivo a úplne všetky požadované údaje potrebné na rozhodnutie o žiadosti o udelenie azylu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z administratívneho spisu odporcu zistil vo výpovediach navrhovateľa viaceré rozpory. Týkali sa navrhovateľovej identity (A., prípadne A. N. D. ↔ A. N. I.), cesty na Slovensko, smrti navrhovateľovho otca (usmrtili ho ruskí vojaci ↔ zomrel v roku 1983 prirodzenou smrťou), dokladov (nechal ich u Čečenky ↔ zničil ich ↔ nechal ich u bratranca ↔ nechal ich v byte u prevádzčača), členstvo v oficiálnej armáde, t.j. či bol vojakom (áno ↔ nie, pretože od roku 1991 Čečencov do armády nepovolávali ↔ nie, pretože bol čečenským bojovníkom, členom bojovej jednotky „S.“ pod velením M.), udelenie azylu v N. rodinnému príslušníkovi (brat I. N. I. ↔ bratanec, t.j. syn tety z matkinej strany), dôvodu ukončenia štúdia práva na Čečenskej univerzite v G. (starostlivosť o matku ↔ prenasledovanie zamaskovanými osobami, ruskými špeciálnymi jednotkami). Navrhovateľ odôvodňoval rozdielne výpovede strachom z odhalenia jeho pravej identity. V súvislosti s touto otázkou odvolací súd dáva do pozornosti už spomínané ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o azyle, ktoré určuje žiadateľovi povinnosť počas vstupného pohovoru poskytnúť pravdivo a úplne všetky požadované údaje potrebné na rozhodnutie o žiadosti o udelenie azylu. Podľa článku 2 Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení Protokolu z roku 1967 každý utečenec má povinnosti voči štátu, v ktorom sa nachádza, čo znamená, že sa musí podrobiť zákonu a iným predpisom, najmä opatreniam týkajúcim sa dodržiavania verejného poriadku, t.j. že ak vnútroštátny právny prepis, v tomto prípade zákon o azyle, ustanovuje povinnosť uviesť pravdivo a úplne všetky informácie rozhodujúce pre rozhodnutie o udelení azylu na území Slovenskej republiky, je navrhovateľ povinný tak urobiť. V opačnom prípade osoba navrhovateľa vyznieva ako nespoľahlivá. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nemohol stotožniť s námietkou navrhovateľa, že aj napriek niektorým nepravdivým tvrdeniam v celkovom meradle hovoril pravdu. Už samotná námietka si významovo odporuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré v odvolacom konaní predložila právna zástupkyňa navrhovateľa – informácie z internetových stránok (rozhodnutie Súdu nižšieho stupňa vo Veľkej Británii vo veci Vláda Ruskej federácie proti A. Z.; rozhodnutie dánskeho ministerstva spravodlivosti o nevyhostení A. Z. do Ruskej federácie; preložené do slovenského jazyka prekladateľom). V obidvoch rozhodnutiach bolo rozhodnuté o nevydaní A. Z. do Ruskej federácie na trestné stíhanie pre trestné činy navádzania osôb na vraždu, trojnásobnej vraždy, dvojnásobného úmyselného ťažkého ublíženia na zdraví, protiprávneho väznenia a šesťnásobný trestný čin zosnovania zločineckej skupiny za účelom spáchania trestného činu vraždy, spôsobenia zranenia a zadržovania

rukojemníkov, terorizmus, rukojemníctvo. Súd a ministerstvo postupovali podľa vnútroštátnych predpisov o vydávaní osôb obvinených z trestných činov a Európskeho dohovoru o vydávaní z 13. decembra 1957. Odvolací súd zdôrazňuje, že v predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu v azylovom konaní, ktoré je upravené primárne v Ústave Slovenskej republiky (čl. 53 prvá veta), zákone o azyle a subsidiárne v Správnom poriadku. Na druhej strane vydávanie osôb do cudziny (extradícia) je upravené v Trestnom poriadku (§ 489 a nasl.) a Európskom dohovore o vydávaní, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 549/1992 Zb. vo forme oznámenia Federálneho Ministerstva zahraničných vecí.

Európsky dohovor o vydávaní sa vzťahuje na vydávanie všetkých osôb, proti ktorým vedú príslušné orgány dožadujúcej strany trestné stíhanie pre trestný čin alebo ktoré vyžadujú tieto orgány na výkon trestu alebo ochranného opatrenia (čl. 1). Skutkové podstaty trestných činov, na ktoré sa dohovor vzťahuje, sú upravené v článkoch 2 až 5. Z obsahu ustanovení Európskeho dohovoru o vydávaní vyplýva, že sa vzťahuje na trestné konanie a bližšie je upravené v Trestnom poriadku.

Ide o odlišné konania, v ktorých sa vyžaduje splnenie odlišných podmienok, a sú upravené v odlišných právnych predpisoch; odvolací súd na tomto mieste poukazuje na podstatné a pre vec rozhodujúce rozdiely:

1. konanie o udelenie azylu (čl. 53 Ústavy Slovenskej republiky, Ženevský dohovor o právom postavení utečencov z roku 1951 v znení Protokolu z roku 1967, zákon o azyle, Správny poriadok, v rámci súdneho prieskumu Občiansky súdny poriadok):

- začína sa vyhlásením cudzinca na príslušnom policajnom útvare o tom, že žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky,
- poverený zamestnanec ministerstva vykoná so žiadateľom pohovor, posúdi žiadosť o udelenie azylu,
- žiadateľ je počas konania umiestnený v záchytnom tábore, v pobytovom tábore alebo sa mu umožní pobyt mimo pobytového tábora, ministerstvo môže umiestniť žiadateľa na nevyhnutný čas v integračnom stredisku,
- ministerstvo môže povoliť žiadateľovi pobyt mimo pobytového tábora na základe jeho písomnej žiadosti,
- žiadateľ môže opustiť azylové zariadenie len na základe priepustky, ktorú vydá ministerstvo,
- žiadateľovi sa počas pobytu v azylovom zariadení alebo integračnom stredisku poskytuje vreckové,
- výsledkom konania o azyle je rozhodnutie ministerstva o udelení azylu, neudelení azylu, zamietnutí žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej alebo zjavne neopodstatnenej, o poskytnutí alebo neposkytnutí doplnkovej ochrany, zastavení konania,

- rozhodnutie ministerstva je preskúmateľné súdom v rámci piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo),
 - ministerstvo v priebehu konania o azyle spolupracuje s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov,
 - pri zabezpečovaní vycestovania cudzincov, ktorí sa chcú dobrovoľne vrátiť do krajiny pôvodu alebo vycestovať do tretej krajiny ministerstvo spolupracuje s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu,
 - pri zabezpečovaní starostlivosti o žiadateľov a azylantov ministerstvo spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami,
2. Extradícia – vydanie do cudziny (Ústava Slovenskej republiky, Európsky dohovor o vydávaní, Trestný zákon):
- konanie sa začína na základe žiadosti cudzích orgánov o vydanie osoby zo Slovenskej republiky do cudziny, žiadosť sa podáva na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky,
 - skúmanie prípustnosti alebo neprípustnosti vydania osoby do cudziny (t.j. či je skutok, pre ktorý sa vydanie žiada, podľa právneho poriadku Slovenskej republiky trestným činom a horná hranica trestu odňatia slobody, ktorý sa môže uložiť pre tento trestný čin podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, je najmenej jeden rok),
 - predbežné vyšetrowanie, ktoré vykonáva prokurátor krajskej prokuratúry; účelom predbežného vyšetrowania je zistiť, či sú dané podmienky na vyslovenie prípustnosti vydania do cudziny,
 - prokurátor vyžiadanú osobu vypočuje a oboznámi ju s obsahom žiadosti o jej vydanie; doručí jej kópiu žiadosti a odsudzujúceho rozsudku, medzinárodného zatýkacieho rozkazu alebo iného príkazu, ktorý je podkladom žiadosti,
 - osoba môže byť vzatá do predbežnej väzby alebo do vydávacej väzby,
 - súhlas vyžiadanej osoby s jej vydaním do cudziny, o možnosti vykonania zjednodušeného vydávacieho konania,
 - po skončení predbežného vyšetrowania rozhodne súd na návrh prokurátora o prípustnosti vydania vyžiadanej osoby do cudziny a po právoplatnosti svojho rozhodnutia predloží vec ministerstvu spravodlivosti,
 - proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým bola vyslovená prípustnosť vydania, je prípustná sťažnosť prokurátora a vyžiadanej osoby len pre niektorý z dôvodov neprípustnosti vydania podľa § 501; sťažnosť má odkladný účinok. Proti rozhodnutiu, ktorým bola vyslovená neprípustnosť vydania, má právo podať sťažnosť len prokurátor; sťažnosť má odkladný účinok. O sťažnosti rozhoduje najvyšší súd podľa Trestného poriadku,
 - vydanie osoby do cudziny povoľuje minister spravodlivosti.

Z uvedeného vyplýva, že právna úprava konania o azyle a extradičného konania je rôzna a tieto konania sa procesne nezhodujú – ich predmetom je odlišná

otázka. Vychádzajúc z týchto zásad a toho, že rozhodnutia súdu vo Veľkej Británii a Ministerstva spravodlivosti Dánskeho kráľovstva sa týkajú práve extradície, v tomto konaní, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu v konaní o azyle, na ne odvolací súd neprihliadol. Tieto dôkazy sú podľa názoru odvolacieho súdu relevantné v extradičnom konaní.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne vyhodnotil aj žiadosť navrhovateľa o poskytnutie ochrany podľa Dohovoru o zákonoch a obyčajoch vojny pozemnej s priloženým poriadkom vojny pozemnej z roku 1899, Dohovoru o zákonoch a obyčajoch vojny pozemnej z roku 1907, Ženevského dohovoru týkajúceho sa zaobchádzania s vojnovými zajatcami z roku 1927, Ženevského dohovoru o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami z roku 1949 a Dodatkového protokolu č. I z roku 1997. Krajský súd poukázal na to, že ide o ochranu vojnových obetí a nie o ochranu vojakov ako subjektov medzinárodného práva, pričom právna zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaní pred krajským súdom dňa 21.11.2006 výslovne uviedla, že nežiada pre navrhovateľa priznanie postavenia vojrovej obeť v zmysle medzinárodnoprávneho subjektu. Najvyšší súd Slovenskej republiky k tejto otázke dodáva, že spomínané dohovory sa použijú v čase vojny medzi bojujúcimi stranami (článok 2 Dohovoru o práve a obyčajoch vojny pozemnej z roku 1899, čl. 2 Dohovoru o práve a obyčajoch vojny pozemnej z roku 1907), pôsobnosť Ženevskej zmluvy o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami z roku 1949 sa vzťahuje na všetky prípady vyhlásenej vojny alebo akéhokoľvek iného ozbrojeného konfliktu, ktorý vznikol medzi dvoma alebo viacerými Vysokými zmluvnými stranami, aj keď vojnový stav nie je niektorou z nich uznávaný (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 65/1954 Zb. o Ženevských dohovoroch zo dňa 12. augusta 1949 na ochranu obetí vojny).

Z týchto dohovorov vyplýva, že v pozemnej vojne tvoria ozbrojené sily vojnového štátu príslušníci armády, príslušníci milície a príslušníci dobrovoľných zborov, ktorí majú zodpovedného veliteľa, pôsobia vo vojenských útvaroch, a nie individuálne, na vlastnú päsť, majú stály a z diaľky viditeľný znak, nosia verejne zbraň, dodržiavajú zákony a obyčaje pozemnej vojny (čl. 1 Poriadku pozemnej vojny). Podľa názoru odvolacieho súdu u navrhovateľa existujú vážne dôvody domnievať sa, že išlo o svojvoľný akt zabitia dvoch príslušníkov OMON-u v G. Dohovor z roku 1949 a dodatkové protokoly musia byť dodržiavané za každých okolností. Zmluvné strany sú povinné zaistiť ich zachovanie okrem iného tým, že stanovujú tresty za ich hrubé porušenie. Za porušenie sa považuje vražda, týranie alebo neľudské zaobchádzanie s chránenými osobami, branie rukojemníkov, a pod. Trestu podlieha nielen osoba, ktorá sa porušenia dopustila, ale aj ten, kto na to vydal rozkaz.

V predmetnej právnej veci bolo potrebné s ohľadom na uvedené postupovať podľa článku 1F písm. b) Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951

a Protokolu z roku 1967, podľa ktorého sa tento dohovor nevzťahuje na žiadnu osobu, u ktorej sú vážne dôvody domnievať sa, že sa dopustila vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu svojho azylu predtým, než v ňom bola prijatá ako utečenec (tzv. vylučovacia klauzula). Následne na to bol dôvodný postup odporcu pri aplikácii ustanovenia § 13 ods. 2 písm. b) zákona o azyle, podľa ktorého ministerstvo neudelí azyl, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ sa dopustil závažného nepolitického trestného činu mimo územia Slovenskej republiky predtým, ako požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany. Takisto je odôvodnený postup pri neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa ustanovení § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporca aj súd prvého stupňa náležite zistili skutkový stav veci a vysporiadali sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom. Odporca za tým účelom získal podrobné informácie zo správ o krajine pôvodu za rozhodné obdobie (z pluralitných zdrojov), viackrát navrhovateľa vypočul za prítomnosti tlmočníka zapísaného v zozname tlmočníkov. Krajský súd doplnil dokazovanie informáciami o situácii v Čečensku, o bojových skupinách Dž., špeciálnych policajných jednotkách OMON, o osobe Š. M. a o Národnej garde v Čečensku. Odvolací súd nepristúpil k predvolaniu a vypočutiu Š. M., ktorý podľa právnej zástupkyne navrhovateľa žije v R., pretože v spise sa nachádza aj potvrdenie J. M., zástupcu Čečenskej republiky Ičkeria v T., o vojenskej službe navrhovateľa v Národnej armáde Čečenskej republiky v rokoch 1998-2002, ktoré krajský súd nespochybnil a toto potvrdenie dokazuje rovnakú skutočnosť ako potvrdenie Š. M. (vojenská služba navrhovateľa v Národnej armáde Čečenskej republiky v rokoch 1998-2002).

Vzhľadom na vyššie uvedené u navrhovateľa neboli splnené podmienky na udelenie azylu na území Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle s prihliadnutím na vylučovaciu klauzulu Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení Protokolu z roku 1967 – čl. 1F písm. b) a ustanovenie § 13c zákona o azyle. V otázke administratívneho vyhostenia Najvyšší súd Slovenskej republiky prihliadol na záruku Generálnej prokuratúry Ruskej federácie, že u navrhovateľa nebude uplatnený trest smrti, nebude odsúdený špeciálnym súdom, nebude mučený, nebude podrobený surovému, neľudskému ani ponižujúcemu zaobchádzaniu a trestaniu (článok 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v tejto otázke stotožnil s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva, piatej sekcie, vo veci Youb Saoudi proti Španielsku č. 22871/06 zo dňa 18. septembra 2006, podľa ktorého pri vyhostení je dostačujúce poskytnutie záruky neudelit' trest smrti v krajine, do ktorej má byť osoba vyhostená.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 33/2007-98 zo dňa 28. augusta 2007 podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku – neúspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal a odporcovi v konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 26.marca 2008

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová